

Euran keskustan kehittäminen

Loppuraportti 22.1.2025

SINNPRO

Sisällys

Alkusanat	3
Ongelmat, puutteet ja haasteet.....	3
Keskustan analyysi 2023	3
Satakunnankadun ja valtatie 12 varsien analyysi 2023	4
Asukas- ja yrityskysely	5
Ohjausryhmien työskentely vuosina 2023-2024	5
Satakunnankadun ja valtatie 12 varren ohjausryhmä	5
Isovahan alueen ohjausryhmä.....	6
Paloaukean alueen ohjausryhmä.....	8
Souppaan alueen ohjausryhmä	9
Hankerahoitukseen liittyvät kokoukset.....	9
Jatkotoimenpiteet.....	10
Kehittämistoimenpiteet.....	10
Hankerahoitus.....	12

Liitteet

- Liite 1. Euran keskustan analyysi ja ehdotukset jatkotoimenpiteiksi 2023
- Liite 2. Asukaskyselyn tulokset 2023
- Liite 3. Satakunnankadun varren analyysi 2023
- Liite 4. Valtatie 12 varren analyysi 2023

Alkusanat

Euran kunnanhallitus päätti 27.2.2023, että keskustan kehittämisalueet jaetaan kuuteen erilliseen ja konkreettiseen kehittämishankkeeseen:

1. Satakunnankadun, valtatie 12 ja kantatie 43 varret
2. Paloaukion ympäristön kehittäminen
3. Souppaan alueen kehittäminen
4. Isovahen ympäristön kehittäminen
5. Jokivarren kehittäminen
6. Laitilantien varren viheralueen kehittäminen

Kunnanjohtaja Juha Majalahti nimesi keväällä 2023 ohjausryhmät kehittämishankkeille 1 (Satakunnankadun, valtatie 12 ja kantatie 43 varret) ja 4 (Isovahen ympäristön kehittäminen). Paloaukion, Souppaan ja jokivarren kehittämiselle ei nimetty ohjausryhmiä, mutta niiden kehittäminen eteni virkamiestyönä ja osin ohjausryhmän 1 toimesta. Tässä loppuraportissa käydään läpi keskustan kehittämisen toimenpiteet vuosina 2023 ja 2024 sekä esitetään kehittämistyössä esille nousseet toimenpiteet tuleville vuosille.

Loppuraportin on laatinut FM Mari Sinn Sinnpro Oy:stä (aiemmin Suunnittelutoimisto Sinn).

Ongelmat, puutteet ja haasteet

Euran keskustan ongelmista, puutteista, haasteista ja mahdollisuuksista valmistui tammikuussa 2023 analyysi (Liite 1), jota täydennettiin syksyllä 2023 kartoittamalla erikseen Satakunnankadun ja valtatie 12 varret. Keskustan kehittämisestä kysyttiin myös asukkaiden ja alueen yritysten näkemyksiä kesällä 2023.

Keskustan analyysi 2023

Euran keskustan ongelmista, puutteista, haasteista ja mahdollisuuksista valmistui tammikuussa 2023 analyysi (Liite 1). Analyysin keskeisiä tuloksia olivat:

Vahvuudet:

- Euran keskustan sijainti valtatie 12 ja kantatie 43 varrella
- Keskustan kaupalliset palvelut Satakunnankadun varrella
- Monipuolinen kaupallinen palvelutarjonta
- 5 km säteellä keskustasta useampi tuhat asukasta
- Monipuolinen, pääosin hyvässä kunnossa oleva rakennuskanta
- Keskustan tuntumassa puistoja
- Vanhaa rakennusperintöä ja maalaismaisemat keskustan ympärillä
- Eurajoki kulkee keskustan läpi
- Naurava Lohikäärme sekä alueen historia ja matkailukohteet

Heikkoudet:

- Monin paikoin laajat ja jäsentymättömät asfalttikentät ja liittymäalueet
- Kuntakeskustan ilme; mm. hoitamattomuuden leima katujen varsilla ja paloaukiolla
- Rajalliset ja osin karut näkymät keskustaan valtatieltä päin
- Jalankulku- ja pyöräilyreittien turvattomat paikat
- Kiertoliittymissä ajoneuvoilla kova tilannenopeus
- Eri käyttäjäryhmien eriarvoinen asema
- Sisääntulot kuntakeskustaan, etenkin kantatien kautta
- Tyhjät liiketilat
- Torin ”tunnistamattomuus”

- Vanha Euran keskusta jää ”piiloon” valtatie toiselle puolelle

Mahdollisuudet:

- Maalaiskunnan vireä ja tiivis keskus rakentuu viihtyisän ja hyvin hoidetun pääkadun varrelle. Hyvin hoidettu ja vihreä keskus viestivät vapaa-ajan asukkaille, matkailijoille ja vierailijoille hyvinvoivasta kunnasta, jossa asukkaista, yrityksistä ja ympäristöstä välitetään.
- Keskustan turvalliset ja viihtyisät jalankulku- ja pyöräilyreitit houkuttelevat asioimaan keskustassa ympäröiviltä asuinalueilta yhä enemmän myös jalan ja pyörällä.
- Pikkuputiikkien keskittymä rakentuu viihtyisäksi kävelykatutyypiseksi korttelialueeksi, jossa pienet kivijalkaliikkeet, kahvilat ulkoilmaterasseineen ja hyvinvointipalvelut tarjoavat palveluja.
- Matkailu-, vesi- ja puistoalueet keskustan tuntumassa, jalankulkualueet sekä tori luovat keskustaan viihtyisyyttä ja uutta yhteisöllistä toimintaa kuntalaisille. Monipuolinen rakennuskanta ja historialliset kohteet tuovat keskustaan kerroksellisuutta ja omaleimaisuutta.
- Viihtyisä ja idyllinen kuntakeskus yrityksineen näkyy hyvin sekä pääkadulle että valtatielle, mikä houkuttelee myös ohikulkijoita poikkeamaan palveluissa hanakammin.
- Viihtyisä ja vireä keskus houkuttelee tapahtumia puistoihin ja torille. Tapahtumat houkuttelevat myös laajemmin asiakkaita ja matkailijoita keskustaan, mikä lisää tietoisuutta Euran kunnasta.
- Vajaakäytössä olevat alueet ja rakennukset hyödynnetään. Suositetaan myös väliaikaisia ratkaisuja, jolloin keskustan säilyy vireänä myös siirtymäajat.

Satakunnankadun ja valtatie 12 varsien analyysi 2023

Syksyllä 2023 Satakunnankadun ja valtatie 12 varsien tilanne kartoitettiin tarkemmin (Liite 2). Analyysin keskeisiä tuloksia olivat:

Satakunnankadun varsi:

- Kantatieltä 43 käännyttyä Satakunnankatu ei houkuttele eikä ohjaa selkeästi keskustan suuntaan. Satakunnankatu on jäsentymätön ja sekava etenkin kantatien päässä.
- Paloaukion ympäristön katu-, pysäköinti- ja valaistusjärjestelyt sekavia. Parkkipaikkoja ja katuleveyttä on paljon suhteessa tarpeeseen. Satakunnankadun varrelta puuttuu jalankulku- ja pyöräilyväylä palaneen kiinteistön kohdalta.
- Satakunnankadun päällysteen kunto paikoin heikko.
- Satakunnankadun viheralueet paremmassa kunnossa kuin syksyllä 2022, mutta esim. liikenteen jakajissa ja kiinteistöjen piholla kadun varrella hoitamattomuuden leimaa. Jokivarsi on paremmassa kunnossa kuin syksyllä 2022, mutta hoitokertojen määrä tulisi olla tiiviimpi ja hoidettavan alueen laajempi, jotta yleiskuva olisi siisti.
- Satakunnankadulla on runsaasti hyvin leveitä liittymiä, jotka yhdessä pitkien kadunvarsipaikkojen ja katkonaisen lehmusrivistön kanssa luovat kadusta epäyhtenäisen kuvan.
- Keskustan liikkeet tulevat heikosti esille kadulle päin.
- Oja pääkadun varressa ei sovi keskustaympäristöön.

Valtatie 12 varsi:

- Valtatie varrella ei ole kylttejä, jotka markkinoisivat Euran keskustaa tai sen palveluja.
- Valtatie 12 varsi siistiytynyt ja liikekiinteistöt näkyvät paremmin valtatielle.
- Kiinteistöissä olevista liikkeistä ei kuitenkaan juurikaan näy logoja tai kylttejä valtatielle päin.
- S-marketin ja Tokmannin kohdalla näkymät karut keskustaan päin.
- Eurajoen varsi pusikkoinen.

Asukas- ja yrityskysely

Euran keskustan kehittämisestä kysyttiin asukkaiden ja yritysten näkemyksiä alkukesästä 2023. Kyselyyn saatiin noin 40 vastausta.

Keskustan keskeisimmiksi ongelmiksi nousivat "paloaukio", jokivarren ympäristö sekä yleisestikin keskustan ilme, jota kuvattiin muun muassa sanoilla karu, epäsiisti, ruma, väritön, vanhentunut ja masentava. Kustaa Järvisen aukio, poistuva matkakeskus, torialue sekä jalankulkuyhteyden puute jokivarressa urheilukeskuksen suuntaan koettiin myös ongelmaksi useamman vastaajan toimesta.

Keskustan kehittämiseksi saatiin useita kehittämisehdotuksia. Ylivoimaisesti eniten asukkaat nostivat esille jokivarren siistimisen ja nykyistä paremman hyödyntämisen. Jokivarteen ehdotettiin uusien polkujen rakentamista etenkin urheilukeskukselle ja Kauttualle, uimarantaa sekä kalastuspaikkaa.

Keskustan kehittämiseksi esitettiin paljon myös pienempiä toimenpiteitä useiden vastaajien toimesta. Keskustaan toivottiin muun muassa näyttävämpiä viheristutuksia ja viheralueiden parempaa hoitotasoa. Asukkaat toivoivat, että keskusta näyttäisi siistimmiltä ja hoidetummalta, mihin päästäisiin muun muassa sillä, että kevättyöt aloitettaisiin aiemmin, nurmikot pidettäisiin kunnossa ja kiertoilittymien istutuksista pidettäisiin parempaa huolta.

Useampi vastaaja toi esille, että "paloaukea" sekä Kustaa Järvisen aukio tulisi siistiä, ja alueita tulisi hyödyntää nykyistä enemmän. Kustaa Järvisen aukiolla voisi järjestää tapahtumia esimerkiksi nuorille. "Paloaukealle" voi kehittää esimerkiksi tori- ja liikennepuistotoimintaa. Alueelle voisi lisätä penkkejä ja lapsille keinoja. Paikka olisi hyvä myös jäätelökioskille, myyntikopeille ja kahviolle. "Paloaukiolla" ja Kustaa Järvisen aukiolla voitaisiin järjestää myös musiikkitapahtumia, toripäiviä, yhteislauluiltoja, yhdistysten ohjelmaa ja kirpputoritapahtumia. Keskustaan toivottiin livemusiikkia kesäpäiville. Nykyisen torin sijainnin toimivuutta epäiltiin, ja toritoiminnan siirtämistä ehdotettiin sekä "paloaukealle" että Kustaa Järvisen aukiolle.

Uusia kaupallisia toimintoja toivottiin keskustaan. Etenkin Lidl ja Matkahuolto sekä kahvila nousi useamman vastauksessa esille. Myös 24h-huoltoasema sekä kenkäkauppa nostettiin esille.

Valtatien 12 varren näkymät keskustan suuntaan saivat monelta vastaajalta moitteita. Takapihanäkymiin ja hoitamattomiin alueisiin toivottiin suurelta osalta vastaajia parannuksia. Roskikset tulisi siirtää näkyvistä ja alueelle toivottiin puistomaisempaa luonnetta. Useampi vastaaja nosti esille kylttien sijainnin ja näkyvyyden; Euran keskustaa tulisi markkinoida näkyvämmiin valtatien 12 kulkijoille. Vinkkejäkin markkinointiin saatiin. Esimerkiksi Tervetuloa sydämelliseen Euraan kera Euran logon tuotiin esille. Toisaalta myös muinaishistoriaa voitaisiin hyödyntää tienvarsimarkkinoinnissa. Voisiko muinaishistoria näkyä jotenkin myös keskustassa; sitäkin nimittäin ehdotettiin.

Kyselyissä saatiin näiden lisäksi monia yksittäisiä ideoita ja ajatuksia keskustan kehittämiseksi, jotka huomioidaan mahdollisuuksien mukaan jatkotoimenpiteitä suunniteltaessa.

Ohjausryhmien työskentely vuosina 2023-2024

Satakunnankadun ja valtatien 12 varren ohjausryhmä

Satakunnankadun ja valtatien 12 varren ohjausryhmään kuuluivat Anne Saarenvalta (pj.), Sirpa Wahlqvist ja Kimmo Haapanen. Ohjausryhmään oli kutsuttuna yritysjäseninä Kirsi Laine, Kimmo Sampo ja Annastiina Marjamäki. Ohjausryhmän ulkopuolisena asiantuntijana toimi Mari Sinn (Suunnittelutoimisto Sinn). Ohjausryhmä kokoontui vuoden 2023 aikana yhteensä seitsemän kertaa ja vuonna 2024 yhteensä yhdeksän kertaa. Ohjausryhmä vieraili vuonna 2023 Huittisissa tutustumassa kaupungin pitkäjänteiseen keskustan

kehittämistyöhön. Huittisten vierailulla oli mukana myös kunnanjohtaja Juha Majalahti, ja vuonna 2024 ryhmän toimintaan osallistui aktiivisesti myös kunnanjohtaja Kari Kankaanranta.

Ohjausryhmätyöskentelyssä keskeisiksi tavoitteiksi nousi

- Nopeat toimenpiteet paloaukion olemuksen parantamiseksi
- Näkyvyyden parantaminen valtatielle 12 ja kantatielle 43 päin
- Satakunnankadun varren viihtyisyyden ja houkuttelevuuden parantaminen
- Jokivarren mahdollisuuksien hyödyntäminen, etenkin jokireitti Kauttualle päin

Satakunnankadun ja valtatie 12 varrella on ohjausryhmän toimesta teetetty pieniä toimenpiteitä:

- Viheralueiden ja erityisesti kiertoliittymien kunnossapitoon on kiinnitetty erityistä huomiota.
- Valtatie 12 varren pusikoiden raivauksille saatu ELY:ltä lupa ja tien varsi keskustan suuntaan on siistitty ja siistimistä jatkettu tämän jälkeen aina tarvittaessa.
- Kesällä 2023 keskustaan saatiin lisää kukkaistutuksia kunnan ja yritysten yhteistyönä. Yhteistyötä jatkettiin kesällä 2024, jolloin kunta lisäsi keskustaan myös uusia kukkapyramideja.
- Keskustaan on tilattu uusia penkkejä.
- Satakunnankadun asfalttipinnoitetta korjattiin kesällä 2024.
- Satakunnankadun varrelle istutettiin uusia lehmuksia kuolleiden/kaatuneiden tilalle.
- Jokivarteen istutettiin uusia puita.
- Sote-keskuksen eteen istutettiin kesällä 2024 kirsikkapuita.
- Eurajoen ruoppaus kahvilan kohdalta kevättalvella 2024.
- Eurajoen varren vieraslajien niitto ja poiskeruu kesällä 2024.
- Satakunnankadun varrelle istutettiin uusia lehmuksia kuolleiden/vaurioituneiden tilalle.
- Hankittiin uudet jouluvalot Satakunnankadulle syksyllä 2024.

Keskustan kehittämisessä yritysten ja yhdistysten työpanos on myös oleellista. Vuonna 2023 K-Supermarketin paikoitusalueetta kehitettiin ja alueelle rakennettiin runsaasti sähköauton latauspisteitä. Jokivartta raivattiin Kesäterassi Viihtymän yrittäjän toimesta ja rantaan nousi uusi ravintola rantaterasseineen, petanque- ja minigolf-kentät sekä laituri melojille vuosien 2023 ja 2024 aikana. Jokivarteen rakentui myös MLL:n leikkipuisto. Keskustan tyhjiä liiketiloja täyttyi vuosien 2023 ja 2024 aikana, ja keskustaan saatiin näiden myötä mm. uusi ravintola sekä lankakauppa. Yhteistyö kesän kukkaistutuksissa loi myös hyvää yhteishenkeä kunnan ja yritysten välille.

Rahoituksen puutteessa suurempiin toimenpiteisiin ei ole ollut mahdollisuutta ryhtyä. Huittisten vierailun tavoitteena oli löytää tapoja ja keinoja kehittää keskustaa. Vierailu osoitti, että Huittisten kaupunki on kehittänyt keskustansa hyvin pitkäjänteisesti ja suunnitelmallisesti usean vuoden ajan. Huittisten kaupunki on myös hyödyntänyt oman rahoituksen lisäksi paljon hankerahoitusta keskustan kehittämisessä.

Ohjausryhmä asetti tavoitteeksi hakea rahoitusta keskustan kehittämiseen hankehakujen kautta (Leader Pyhäsilta, Satakuntaliitto). Jokivarren kehittämisestä laadittiin suunnitelma, jonka pohjalta voidaan hakea rahoitusta ELY-keskukselta.

Vuonna 2023 ja 2024 toimenpiteet keskustassa keskittyivät sellaisiin kohteisiin, joita voitiin rahoittaa käyttötalousrahoituksen turvin. Monet keskustaan esitetyistä toimenpiteistä liittyvät kunnan perustoimintoihin, joihin näin ollen on hyvin vaikeaa saada ulkopuolista rahoitusta (esim. ympäristö- ja liikennesuunnitelmat tai ympäristö- ja katujen rakentaminen).

Isovahen alueen ohjausryhmä

Isovahen ohjausryhmään kuuluivat Sirpa Wahqvist (pj.), Ilkka Mäkinen, Kimmo Haapanen ja Ari Jyräkoski. Ohjausryhmään oli kutsuttuna yritysjäsenenä Pasi Laine. Ohjausryhmän ulkopuolisena asiantuntijana toimi

Mari Sinn (Suunnittelutoimisto Sinn). Syksyllä 2023 ohjausryhmän kokoonpano laajentui, kun alueen suunnitteluun otettiin avuksi diplomityön tekijä Iina Neittamo ja hänen työnsä ohjaaja, arkkitehtuurin opettaja Iida Kalakoski (Tampereen yliopisto).

Ohjausryhmä kokoontui vuonna 2023 yhteensä seitsemän kertaa ja vuonna 2024 kerran. Lisäksi ohjausryhmä vieraili Louhisaaren puutarhassa Askaisissa yhdessä Luonnonvarakeskuksen edustajan kanssa sekä Rakennusperinteen Ystävien tiloissa Iso-Puolalassa Turussa. Turussa mukana oli ohjausryhmän lisäksi kunnanjohtaja Juha Majalahti.

Ohjausryhmätyöskentelyssä keskeisiksi tavoitteiksi nousi Isovahen alueen kehittäminen huomioiden matkailun, yritys-elämän sekä asumisen mahdollisuudet alueella sekä alueen historiallinen arvo. Alueen puistoalueita on tavoitteena kehittää laajemmin yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen kanssa niin, että puisto toimii vastaisuudessa vielä monipuolisemmin geenipankkina syreeneille, mutta mahdollisesti myös muille perinnelajeille. Väentuvan kehittämiseen ja korjaamiseen saatiin hyviä ideoita Iso-Puolalasta, jossa Rakennusperinteen Ystävät Ry toimii vanhoissa rakennuksissa (kauppa, kahvila, juhlatila, toimisto).

Isovahen suunnitteluun otettiin avuksi syksyllä 2023 arkkitehtiopiskelija. Diplomityö valmistui tammikuussa 2024. Diplomityössä alueelle suunniteltiin sekä liiketiloja että asumista siten, että uusi rakentaminen sopii hyvin vanhaan rakennuskantaan ja siten, että vanhaa rakennuskantaa hyödynnetään nykyistä tehokkaammin ja paremmin. Diplomityössä on esitetty myös korjaustoimenpiteet navetan lisäsiivelle sekä Pikkupirtille.

Kuva 1. Diplomityössä laadittu havainnekuva joen suunnalta.

Kuva 2. Diplomityön asema- ja pihapiirustus.

Ohjausryhmä asetti tavoitteeksi hakea rahoitusta hankehakujen kautta (Leader Pyhäsilta, Satakuntaliitto), joilla diplomityön tuloksia lähdetään pikkuhiljaa toteuttamaan. Lisäksi tavoitteeksi asetettiin rakentajan löytäminen alueelle, minkä jälkeen aluetta voidaan lähteä asemakaavoittamaan.

Paloaukean alueen ohjausryhmä

Euran kunnanhallitus esitti kevättalvella 2023, että ns. paloaukean kohdalle täytyy löytää jokin aiempaa toimivampi ja parempi ratkaisu. Euran kunta päätti, että alueen kehittämisestä järjestetään asukaskysely. Asukaskyselyyn saatiin runsaasti vastauksia. Koska aukiolle on kaavoitettu asuinkerrostaloja, eikä rakentamisen aikataulusta ole tietoa, päätettiin, että aukiota kehitetään sellaisilla toiminnoilla, jotka ovat joko helposti siirrettävissä uuteen sijaintiin tai toiminnoilla, jotka ovat kustannustehokkaita.

Alueelle tilattiin ympäristösuunnitelma, joka laadittiin asukaskyselyiden vastausten pohjalta. Suunnittelija huomioi asukaskyselyn tulokset ja poimi suunnitelmaan mukaan asukaskyselyn ideoista pulkkamäen, keinut sekä myyntipaikan. Ympäristösuunnitelmaluonnosta käsiteltiin huhtikuussa 2023 kokouksessa, joissa oli suunnittelijan lisäksi paikalla Kimmo Haapanen, Anne Saarenvalta, Ilkka Mäkinen ja ulkopuolisena asiantuntijana Mari Sinn (Suunnittelutoimisto Sinn).

Paloaukion ”Keskuspuiston” rakentaminen käynnistyi kesällä 2023 maarakennustöillä ja syksyllä 2023 alueelle tehtiin istutukset. Alueelle rakennettiin petanque-kenttä. Alueelle asennettiin keinut ja penkit keväällä 2024.

Puisto on väliaikainen ja kunnalla on tavoitteena toteuttaa alue myöhemmin esimerkiksi voimassa olevan asemakaavan mukaisesti.

Kuva 3. Ote paloaukean yleissuunnitelmasta (2023).

Souppaan alueen ohjausryhmä

Souppaan alueen kehittämiseksi ei nimetty ohjausryhmää. Souppaan aluetta on vuonna 2023 tarkasteltu kahdesta näkökulmasta.

- Alueelle sijoittuu merkittävän kokoinen kaupallinen toimijan tai kauppaliikeketju
- Alueelle sijoittuu raskaan liikenteen palveluja

Kunta ja Varsinais-Suomen ELY-keskus teettivät vuonna 2024 tauko- ja lepopaikkaselvityksen Souppaan alueelle. Esiselvityksessä on esitetty tauko- ja lepopaikan tilantarpeet, polttoaineen jakelupiste sekä tilavaraukset kahdelle liikerakennukselle ja näiden parkkipaikoille. Laaditun selvityksen kanssa on lähestytty joitain kaupallisia toimijoita. Suunnitelmana on tällä hetkellä, että asemakaavoitus käynnistetään vasta, kun alueelle löytyy joku yksityinen toimija/toimijoita. Tehty selvitys on esimerkinomainen keskustelunavaus, jota voidaan muokata alueelle sijoittuvan yrityksen tarpeisiin.

Hankerahoitukseen liittyvät kokoukset

Hankerahoitukseen liittyen pidettiin Prizztechin kanssa kaksi palaveria ja Prizztechin sekä Leaderin kanssa yksi palaveri vuoden 2023 aikana. Vuonna 2024 hankerahoitukseen liittyen pidettiin kaksi palaveria toinen Leaderin ja toinen Leaderin ja Pyhäjärvi-instituutin kanssa.

Jatkotoimenpiteet

Seuraavassa on esitetty jatkotoimenpiteet Euran keskustan kehittämiseksi.

Kehittämistoimenpiteet

Euran keskustan palvelut sijaitsevat aivan valtatie 12 varrella nauhamaisesti, mutta keskustan palvelut eivät silti juuri näy valtatielle 12 päin. Näkyvyyden parantamiseksi Satakunnankadun ja valtatie 12 ohjausryhmässä on ideoitu keinoja parantaa näkyvyyttä sekä houkuttaa ihmisiä poikkeamaan Euran keskustan palveluissa taulukossa 1 esitetyin tavoin.

Taulukko 1. Kunnan toteutettavaksi esitettäviä toimenpiteitä keskustan näkyvyyden ja houkuttelevuuden kehittämiseksi valtatieltä 12 päin.

Toimenpide	Vastuutaho	Kiireellisyys
Risikon raivaus tasaisin väliajoin valtatie 12 varresta välillä keskustan kohdalla ja tarvittaessa alaokkien harvennus	Kunta	I
Kustaa Järvisen aukion säännöllinen siistiminen valtatielle 12 päin (ojan kasvillisuus risukoinen)	Kunta	I
Mielenkiintoiset ja houkuttelevat kyltit tms. maamerkit Euran keskustaan saapumisesta sekä valtatielle 12 että kantatielle 43 kaikista suunnista tullessa	Kunta	I
Keskustan sisääntuloihin mieleenpainuvat istutukset ja kyltit	Kunta	I
Kunnan kiinteistöjen hyödyntäminen valtatielle 12 ja kantatielle 43 päin kunnan markkinoimiseksi, esim. Urheilutalo, koulut	Kunta	I
Souppaan alueen kehittäminen (markkinointi, asemakaavoitus)	Kunta	I
vt 12/kt 44 kiertoliittymään suunnitelmakilpailu ja kiertoliittymän kehittäminen	Kunta	I
Valtatie 12 varrella puiden alle aurinkokennovalaisimet valaisemaan puustoa keskustan kohdalla (valtatie muuttuu myös valaistuksen myötä katumaisemmaksi ja keskustamaisemmaksi).	Kunta	II
Eurajoen varren siistiminen	Kunta ja paikalliset yhdistykset	II
Appi keskustan palveluista	Kunta / yritykset	II
Koulutien länsipuolella sijaitsevan alueen kehittämissuunnitelma ja kaavoitus	Kunta	III
Eurajokeen korkea suihkulähde	Kunta	IV

Taulukko 2. Muille toimijoille ehdotettuja toimenpiteitä keskustan näkyvyyden ja houkuttelevuuden kehittämiseksi valtatieltä 12 päin.

Toimenpide	Vastuutaho
Valomainostaulut valtatie 12 varrelle	Yritys
Kiinteistöjen takapihojen ympäristön hoito, kierrätyspisteille siistit aitaukset ja viheristutukset pehmentämään paikoin kovaa vaikutelmaa	Kiinteistöt
Liikekiinteistöjen seinien hyödyntäminen valtatielle 12 päin Euran keskustan palvelujen markkinoimiseksi, esim. K-Vison seinä, tennishalli	Kiinteistöt / Yrittäjähdistys
Valotaideteos (lohikäärme) Kustaa Järvisen aukiolle (näkyisi sekä valtatielle 12 että Euran keskustaan) tai Eurajoen läheisyyteen	Yrittäjähdistys

Keskustan ilmeen, liikenneturvallisuuden ja viihtyisyyden parantamiseksi Satakunnankadun ja valtatie 12 ohjausryhmässä on ideoitu taulukossa 2 esitetyt toimenpiteet.

Taulukko 3. Kunnan toteutettavaksi esitettävistä toimenpiteistä keskustan ilmeen, liikenneturvallisuuden ja viihtyisyyden parantamiseksi.

Toimenpide	Vastuutaho	Kiireellisyys
Kustaa Järvisen aukion suunnitelman toteutus	Kunta	I
Keskustan viheralueiden hoito	Kunta	I
Jokivarren polun rakentaminen	Kunta	I
Satakunnankadun varrelle hankittujen penkkien sijoitussuunnittelu ja asentaminen	Kunta	I
Eurajoen varren vieraslajien poisto	Kunta ja yhdistykset	I
Asfaltin pitäminen kunnossa etenkin Satakunnankadulla	Kunta	II
Betoniesteiden tilalle visuaalisesti toimivimmat ratkaisut	Kunta	II
K-Vison edessä olevan ojan putkitus ja täyttö	Kunta	II
Kiinteistöjen liittymäohjeistuksen laatiminen, tarvittaessa asemakaavojen tarkistus. Tarvittaessa ajouramallinnukset leveistä keskustan liittymistä (etenkin S-market). Kadunvarsipaikoituksesta sekä kiertoliittymien tilavarauksista liikennesuunnitelmat.	Kunta	II
Satakunnankadulle ja osalle Eurantietä ympäristösuunnitelma (uudet viherkaistat ja kiertoliittymät, K-Vison edusta) ja sen toteutus	Kunta	II
Liikkuva tapahtuma-areena keskustaan (tori, paloaukio, Kustaa Järvisen aukio)	Kunta	II
Eurajoen ruoppaus keskustan kohdalta	Kunta	II
Tapahtumia Euran keskustaan (eri teemojen ympärille sekä eri käyttäjäryhmille)	Kunta tai tapahtumajärjestäjä	II
Tunnelmavalaja puistoihin	Kunta	III

Taulukko 4. Muille toimijoille ehdotettuja toimenpiteitä keskustan ilmeen, liikenneturvallisuuden ja viihtyisyyden parantamiseksi.

Toimenpide	Vastuutaho
Liikekeskuksille nimet (nimikilpailu?) ja nimien hyödyntäminen markkinoinnissa sekä kylteissä Satakunnankadulle päin	Kiinteistöt
Liikekeskusten kiinteistöjen pihojen ja parkkipaikkojen suunnittelu, ml. valaistus	Kiinteistöt
Liikekeskusten kiinteistöjen pihojen ja parkkipaikkojen uudistukset	Kiinteistöt
Eurajoen varren vieraslajien poisto	Kunta ja yhdistykset
Tapahtumia Euran keskustaan (eri teemojen ympärille sekä eri käyttäjäryhmille)	Kunta tai tapahtumajärjestäjä
Keskustan yritysten toiminnan kehittämiseksi yhdistyksen perustaminen, jolla olisi mahdollisuus hakea esim. Leaderiltä rahoitusta tapahtumien markkinointiin ja suunnitteluun, verkkosivujen tekemiseen, kylttien suunnitteluun ja tilaukseen, esteettömyyden parantamiseen, piha-alueiden kehittämiseen, jne.	Yritykset

Isovahen alueelle valmistui diplomityö tammikuussa 2024. Diplomityön pohjalta alueen suunnittelu ja toteutus voi käynnistyä. Alustavia ajatuksia alueen kehittämiseksi on esitetty taulukossa 3.

Taulukko 5. Toimenpiteitä Isovahen alueen kehittämiseksi.

Toimenpide	Vastuutaho	Kiireellisyys
Alueen aktiivinen markkinointi rakentajille ja liike-elämälle.	Kunta	II
Diplomityön pohjalta alueen asemakaavoitus (toimitiloja sekä asumista).	Kunta	III
Väentuvan kunnostaminen vaiheittain	Kunta	III
Navetan siiven tilojen kunnostaminen vaiheittain	Kunta/Yritys	II
Puistoiksi ja parkkipaikoiksi jäävien alueiden ympäristö- ja liikennesuunnitelmien laatiminen huomioiden mm. Luken geenipankki ja parkkipaikoitus	Kunta	III

Hankerahoitus

Valtatien 12 ja Satakunnankadun varsien sekä Isovahen alueen kehittämisen lisäksi jokivarren kehittäminen nähdään tärkeänä niin tulevana vuonna kuin pidemmälläkin aikavälillä. Toimenpiteitä tulisi jatkossa hankkeistaa ja etsiä näille sopivia rahoitusväyliä. Toisaalta hankkeet vaativat lähes poikkeuksetta omarahoitusosuuden, joten päättäjien tulisi sitoutua pitkäaikaisesti keskustan kehittämisen tavoitteisiin, jotta keskustan kehittäminen etenisi ja jotta kehittämiseen saataisiin myös ulkopuolista rahoitusta.

Omarahoitusosuus on yleensä noin 20 prosenttia hankkeen budjetista eli hankerahoitus vaatii 20 000 euroa per 100 000 euron hankebudjetti. Kuntarahoitusta edellyttävät hankkeet tuodaan kunnanhallitukselle päätettäväksi ennen hankehakemuksen lähettämistä. Lisäksi hankesuunnittelun yhteydessä on hyvä pohtia, voiko Prizztech toteuttaa ja hallinnoida hankkeita, jolloin hankkeelle ei aiheudu arvonlisäverotakaan lisäkustannusta. Hankkeiden kautta keskustan kehittämiseen voidaan saada siten omarahoitukseen verrattuna moninkertainen määrä rahoitusta, mikä pitkässä juoksussa parantaa keskustan yritysten kilpailukykyä ja elinvoimaa ja sitä kautta myös kunnan verotuloja.

Lisäksi ohjausryhmät toivovat, että keskustan yritykset järjestäytyisivät yhdistyksen alle, jolloin näillä olisi mahdollista hakea rahoitusta esimerkiksi markkinoinnin ja näkyvyyden kehittämiseen Leader Satasillalta. Rahoitusta voitaisiin hakea valotaideteoksen (lohikäärme) saamiseksi keskustaan. Toinen vaihtoehto on, että rahoitusta haetaan yrittäjäyhdistyksen kautta. Yrityksiä ja yhdistyksiä innostetaan hakemaan rahoitusta Leader Satasillalta tiedottamalla onnistuneista hankkeista; esimerkiksi vuonna 2023 jokirannan kahvilan yhteyteen rakennettu minigolf-kenttä sekä Mannerheimin Lastensuojeluliiton toteuttama lasten leikkipuisto saivat Leader-rahoitusta.